

12.4.2023

VN/10687/2023

Jatkohankkeen asettaminen Jäte- ja tuotetietojärjestelmä -hankkeelle

Asettaminen

Ympäristöministeriö on asettanut tänään Jäte- ja tuotetietojärjestelmä -hankkeelle jatkohankkeen, jossa jatketaan vuosien 2021-2022 aikana tehtyä tietojärjestelmien kehitystyötä.

Hankkeen kesto ja ohjausryhmän toimikausi

12.4.2023-31.12.2025

Hankkeen tausta ja tavoitteet

Vuonna 2021 käynnistettiin Jäte- ja tuotetietojärjestelmä -hanke valtion ympäristöhallinnon jäte- ja tuotetiedon keräämiseen käytettävien tietojärjestelmien kehittämiseksi. Hankkeen tarkoituksena oli vastata EU:n uusiin raportointi- ja seurantavelvoitteisiin, tilastoinnin, ympäristönsuojelun valvonnan ja muiden tiedon tarvitsijoiden tarpeisiin sekä järjestelmien käyttäjiltä esiselvitysvaiheessa kerättyihin toiveisiin.

Hankkeen tavoitteena oli uusien tietojen keruu jätelainsäädännön muuttuessa, kattavampi ja luotettavampi jäte- ja tuotetieto, tiedon saatavuuden ja järjestelmien käytettävyyden parantaminen, järjestelmien välisen sähköisen tiedonsiirron edistäminen sekä käyttöoikeuksien ja salassa pidettävän tiedon hallinnan kehittäminen. Hankkeen tavoitteet toteutuivat osittain. Osa hankkeessa suunnitelluista kehitystyöistä jäi toteuttamatta.

Jatkohankkeessa on tarkoitus jatkaa kehitystyötä Jäte- ja tuotetietojärjestelmä -hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi. Jatkohankkeessa toteutetaan ensimmäisessä hankkeessa toteuttamatta jääneitä kehitystyöitä ja Valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa vuoteen 2027 olevia jäte- ja tuotetietoon liittyviä toimenpiteitä.

Osahankkeet ja tehtävät

Hanke on jaettu osahankkeisiin, joissa hankepääällikköinä toimivat ympäristöministeriön materiaalikierrot-yksikön Jäte- ja tuotetietojärjestelmä -hankkeen asiantuntijat. Hanke koostuu seuraavista osahankkeista, joissa kehitetään jäte- ja tuotetietojärjestelmän eri osia:

Ympäristönsuojelun valvonnan sähköinen asiointijärjestelmä, YLVA

EU-raportointiin tarvittavien uusien tietojen keräämiseksi jatketaan uusien jätetietojen raportoinnin kehittämistä YLVAan. Järjestelmän käytettävyyttä parannetaan ja kehitetään jätetietojen automaattista tarkistamista, jotta raportoituihin tietoihin ei jäisi virheitä. Käyttöoikeuksien ja salassa pidettävän tiedon hallintaa kehitetään ja toteutetaan toiminnot, joiden avulla toiminnanharjoittajat voivat hyödyntää omia raportointitietojaan.

Jätehuoltorekisteri

Jätelakia muutettiin vuonna 2022 siten, että ulkomaisten jätteen kuljettajien ja välittäjien on haettava hyväksyntää tai merkintää jätehuoltorekisteriin. Myös jätehuoltorekisteriin hyväksymisen edellytyksiä muutettiin. Jätehuoltorekisteriä kehitetään jätelain muutosten edellyttämällä tavalla ja sen käytettävyyttä parannetaan. Samalla jätehuoltorekisteriä kehitetään siten, että sitä koskevaan tietopalveluun saadaan vietyä harjoitettavaa toimintaa koskevat tiedot. Jätteen keräystoiminnan merkitsemistä jätehuoltorekisteriin muutetaan siten, että rekisteriin voidaan merkitä jäteasetuksessa vaaditut tiedot.

Maaperän tilan tietojärjestelmä

Vuonna 2022 aloitettiin maaperän tilan tietojärjestelmän kehittäminen. Kehitystyöhön sisältyy muun muassa MARA-asetuksen mukaisesti hyödynnettyjen jätteiden raportoinnin tarkentaminen sekä raportointitietojen vieminen MARA-loppuraportista jäteseurantatauluun, jotta tietojen hyödyntäminen olisi helpompaa. Maaperän tilan tietojärjestelmässä saatetaan loppuun vuonna 2022 aloitettu kehitystyö. Samalla otetaan käyttöön Suomi.fi-valtuus järjestelmään kirjautumisessa.

SIIRTO-rekisteri

SIIRTO-rekisterin avulla toimeenpannaan jätelain vaatimus tiettyjen jätteiden kotimaan siirtojen siirtoasiakirjatietojen kokoamisesta. SIIRTO-rekisterin avulla vastataan myös EU-sääntelyn vaatimukseen vaarallisen ja POP-jätteen seurantavelvoitteesta. Vuosina 2023-2025 jatketaan SIIRTO-rekisterin ylläpitoa ja pienkehitystä sekä siirtoasiakirjavelvoitteeseen liittyvää neuvontaa ja koulutusta.

Materiaalitori

Materiaalitorin käytettävyyden kehittämistä jatketaan. Lisäksi Materiaalitorin näkyvyyttä ja viestintää kehitetään Kiertotalous-Suomen kumppanuussivun kautta. Materiaalitorin mahdollisuuksia taloudelliseen omavaraisuuteen selvitetään. Valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa ja kiertotalousohjelmassa Materiaalitorin kehittäminen on osa kiertotalouden ja kierrätysmarkkinoiden edistämistä koskevia toimenpiteitä.

Jätehuoltokompassi

Ensimmäisessä hankkeessa toteutettiin uusi verkkopalvelu Jätehuoltokompassi, johon on toteutettu jätehuoltorekisterin ja tuottajarekisterin tietopalvelut ja koottu linkit jätehuoltoon liittyviin viranomaispalveluihin ja verkkosivuille. Jatkohankkeessa kehitetään tietopalvelujen hakutoimintoja ja automaatiota, jonka tarkoituksena on varmistaa jätehuoltorekisterin ja tuottajarekisterin tietojen siirtyminen oikein Jätehuoltokompassiin. Jätehuoltokompassiin kootaan myös jäte- ja tuotetietojärjestelmän osajärjestelmien esittelytekstit sekä linkit ohjeisiin ja viranomaisten yhteystietoihin. Samalla parannetaan saavutettavuutta ja hakukoneoptimointia ja jatketaan palvelun kehittämistä käyttäjiltä saadun palautteen mukaisesti. Tarkoituksena on myös tehdä selvitys Jätehuoltokompassin jatkokehitysmahdollisuuksien ja -tarpeiden tunnistamiseksi ja kehittää Jätehuoltokompassia selvityksen tulosten mukaisesti.

Valtakunnallisen jätesuunnitelmaan sisältyvät yhdyskuntajätteen ominaisjättemäärien vertailupalvelu ja koostumustietopankki voidaan toteuttaa osaksi Jätehuoltokompssia.

Jäte- ja tuotetietojärjestelmä -hankkeessa kehitettiin vuosina 2021-2022 myös kansainvälisten jätesiirtojen järjestelmää ja tuottajarekisteriä. Kansainvälinen jätesiirtojärjestelmä on Suomen ympäristökeskuksen omistama järjestelmä ja sen kehittämistä jatketaan Suomen ympäristökeskuksen omilla resursseilla. Pirkanmaan ELY-keskukselle myönnettiin omaa määrärahaa tuottajarekisterin ylläpitoa ja kehitystä varten. Myöskään eLupaa ei kehitetä jatkohankkeessa.

Muut tehtävät

Osahankkeiden rinnalla hankkeeseen liittyy myös muita tehtäviä. Näitä ovat ainakin:

- Paikkatietojen kokoaminen maanviljelyssä hyödynnetyistä yhdyskuntajätevesilietteistä ja paikkatietopalvelun tuottaminen
- Osajärjestelmien välisen yhteentoimivuuden kehittäminen
- Jäte- ja tuotetietojärjestelmän käsitteiden, koodistojen ja tietomallin viimeistely ja ylläpito Yhteentoimivuusalustalla
- Osajärjestelmien välisten integraatioiden arviointi sekä hyödyllisimpien ja toteuttamiskelpoisimpien integraatioiden toteuttaminen
- Jäte- ja tuotedatan vieminen MYLLY-tietoalustalle ELY-keskusten koontiraportteja varten
- Sähköisen ilmoituslomakkeen toteuttaminen jätehuoltorekisteriin jätteen keräystoimintaa koskevia ilmoituksia varten
- Jäteluokittelun ja mahdollisesti myös muiden luokittelujen kehittäminen niin, että esim. jätteen luokittelu olisi helpompaa, yhtenäisempää ja kuvaavampaa
- Tietokannan sekä haku- ja katselutoimintojen rakentaminen jätteeksi luokittelun päättymistä ja sivutuotteeksi luokittelua koskeville päätöksille
- Viestintä, ohjeiden päivittäminen ja koulutus

Hankkeen seuranta ja ohjaus

Hankkeella on ohjausryhmä, jonka puheenjohtajana, varapuheenjohtajana ja sihteerinä toimivat ympäristöministeriön materiaalikierron yksikön asiantuntijat. Ohjausryhmään kutsutaan myös jäsenet ympäristöministeriön päästöt ja ympäristöriskit -yksiköstä, rakennukset ja rakentaminen -yksiköstä sekä tietohallintoyksiköstä. Ympäristöministeriön edustajien lisäksi ohjausryhmään kutsutaan edustajat Suomen ympäristökeskuksesta, Motiva Oy:stä, KEHA-keskuksesta, Hämeen ELY-keskuksesta, Pirkanmaan ELY-keskuksesta, Kaakkois-Suomen ELY-keskuksesta ja Tilastokeskuksesta. Jäte- ja tuotetietojärjestelmä hankkeen ohjausryhmä päätti kokouksessaan 25.10.2022, että ohjausryhmää varten ei lähetetä uusia nimeämispyyntöjä,

vaan ohjausryhmä jatkaa sen nykyisellä kokoonpanolla jatkohankkeessa. Ohjausryhmän kokoonpanoa tarkistetaan tarvittaessa toimikauden aikana.

Hankkeen rahoitus

Hankkeen kustannukset, mukaan lukien hankepäälliköiden palkkakustannukset, maksetaan hankkeen määrärahoista ympäristöministeriön toimintamenoista momentilta 35.01.01. Julkisen talouden suunnitelmassa on varattu vuosille 2023-2025 määrärahaa jäte- ja tuotetietojärjestelmän kehittämiseen yhteensä miljoona euroa ja Materiaalitorille yhteensä 330 000 euroa. Jäte- ja tuotetietojärjestelmän ylläpitoon on myös jatkuva 250 000 euron vuosittainen määräraha. Rahoitus on kaksivuotista siirtomäärärahaa. Lisäksi hankkeella on käytettävissä vuodelta 2021-2022 siirrettyä määrärahaa noin miljoona euroa.

Ohjausryhmä tekee työnsä ilman erillistä korvausta. Matkakuluja ei makseta.

Allekirjoitukset

Ylijohtaja

Leena Ylä-Mononen

Ympäristöneuvos

Anna-Maija Pajukallio

Jakelu

Hankkeen ohjausryhmän jäsenet ja varajäsenet

VN/10687/2023-YM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: